

EUROPESE COMMISSIE

Brussel, 7.12.2011
COM(2011) 870 definitief

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD, AAN HET EUROPEES
PARLEMENT, AAN HET COMITE VAN DE REGIO'S EN AAN HET EUROPEES
ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITE**

Een actieplan ter verbetering van de toegang tot financiering voor kmo's

{SEC(2011) 1527 definitief}

1. KLEINE EN MIDDELGROTE ONDERNEMINGEN – DRIJVENDE KRACHTEN VAN GROEI

Het economische succes van Europa hangt in ruime mate af van de groei van kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) die hun volledig potentieel bereiken. Kmo's leveren meer dan de helft van de totale toegevoegde waarde in de niet-financiële sectoren van de economie en zorgden de voorbije vijf jaar voor 80% van alle nieuwe banen in Europa¹.

Het is voor kmo's dikwijls zeer moeilijk om de nodige financiering te verkrijgen om te kunnen groeien en innoveren.

Kmo's gemakkelijker toegang verlenen tot financiering is een van de topprioriteiten in Europa 2020, de groeistrategie van de EU voor het volgende decennium, en in de Akte voor de interne markt² en de Small Business Act³ van de Commissie. De jaarlijkse groeianalyse⁴ benadrukte dat een gezond financieel systeem een sleutelrol speelt bij het ondersteunen van de groei en bepaalde prioriteiten voor acties op korte termijn.

In deze context kan het hervormingsprogramma voor de financiële diensten, dat wordt uitgevoerd om het hoofd te bieden aan de financiële crisis, voor kmo's voordelen meebrengen op het gebied van regelgeving. Daarbij stelt de Commissie voor om te voorzien in nieuwe gerichte financiering op EU-niveau om de belangrijkste vormen van marktfalen die de groei van kmo's beperken, aan te pakken.

De Commissie stelt in dit actieplan de verschillende beleidslijnen voor die ze volgt om de toegang tot financiering voor Europa's 23 miljoen kmo's te vergemakkelijken en een belangrijke bijdrage te leveren tot groei⁵.

2. DE PROBLEMEN AANPAKKEN

Voor kmo's behoort de moeilijke toegang tot financiering tot de belangrijkste hinderpalen die hun groei in de weg staan. Dit komt meer in detail aan bod in de bijlage⁶. Die hinderpalen hebben meerdere oorzaken. Sommige zijn cyclisch⁷, andere structureel. Informatieasymmetrieën tussen aanbieders en vragers van fondsen spelen hier een belangrijke rol.

Kmo's zijn voor hun externe financiering in zeer ruime mate afhankelijk van bankleningen. Daarom moeten hen gepaste alternatieven worden aangeboden.

De Commissie zal een beroep doen op **regelgeving** om kmo's zichtbaarder te maken voor beleggers en de markten aantrekkelijker en toegankelijker voor kmo's. Bij veranderingen in de regelgeving zullen het juiste evenwicht bewaren tussen

---

¹ Structurele bedrijfsstatistieken (Eurostat)
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/european_business/data/database

² COM(2011) 206.

³ COM(2011) 78.

⁴ COM(2011) 815 definitief.

⁵ Toekomstige initiatieven die voortvloeien uit dit actieplan, zullen zorgvuldig worden voorbereid en indien nodig gepaard gaan met de gepaste effectbeoordelingen.

⁶ ECB, Survey on the Access to Finances of SMEs, februari 2010.

⁷ EIM, Cyclicity of SME Finance, maart 2009.

prudentiële regelgeving en financiering van kmo's en tussen de bescherming van de beleggers en maatregelen op maat van de kmo's.

Vervolgens wil de Commissie de EU-**begroting** blijven gebruiken voor het vergemakkelijken van de toegang tot financiering voor kmo's om de belangrijkste vormen van marktfalen aan te pakken (dit zijn informatieasymmetrie en de versnippering van de durfkapitaalmarkt) die de groei van kmo's beperken. De EU-tussenkomen moet een duidelijke toegevoegde waarde hebben door financiële middelen die beschikbaar zijn op nationaal niveau, aan te vullen en bijkomende financiering mobiliseren (aanwezigheid van een "financieel multiplicatoreffect")⁸.

Daarnaast zal de Commissie haar **coördinerende** rol gebruiken, waarbij ze vooral met lidstaten zal samenwerken, om de beste praktijken uit te wisselen en synergieën te ontwikkelen tussen acties op nationaal en EU-niveau.

Hoewel de meeste maatregelen op de middellange of lange termijn gericht zijn, is het ook belangrijk te benadrukken dat Europa nu al een aantal **stappen onderneemt om de onmiddellijke problemen op te lossen**.

Hoofddoel is de economische en financiële situatie te stabiliseren. Eind oktober bereikten de staats- en regeringsleiders een akkoord over een uitgebreide reeks maatregelen om de huidige spanningen op de financiële markten het hoofd te bieden, ervoor te zorgen dat de kredietstromen naar de echte economie gewaarborgd bleven en buitensporige deleveraging te vermijden.

Europa heeft meer in het bijzonder voor kmo's voorzien in een evenwichtige mix van flexibele financiële instrumenten tijdens de lopende programmatermijn (2007-2013), die essentieel zijn voor de uiteenlopende financieringsnoden van kmo's. De financiële instrumenten van het kaderprogramma voor concurrentievermogen en innovatie (CIP), met een budget van 1,1 miljard euro, zouden financiële instellingen in staat moeten stellen ongeveer 30 miljard euro nieuwe financiering⁹ aan meer dan 315 000 kmo's te verschaffen. In 2008-2011 verstrekte de Europese Investeringsbank (EIB) voor ongeveer 40 miljard euro kredieten aan kmo's, die ten goede kwamen aan meer dan 210 000 kmo's.

Op het gebied van cohesiebeleid keurde de Commissie al maatregelen goed om in 15 lidstaten in investeringen voor kmo's te voorzien met behulp van door de structuurfondsen ontworpen financiële engineeringinstrumenten. Die maatregelen werden verder versterkt door in alle lidstaten beleggingen in kmo's in elk stadium van hun normale bedrijfsactiviteiten toe te laten en vormen dus een belangrijke alternatieve financiële bron van krediettoegang. De bijstand aan bedrijven door middel van beleggingen in aandelen, garanties en leningen wordt in het lopende boekjaar op ten minste 3 miljard euro geschat.

---

⁸ De acties stemmen overeen met het huidige en toekomstige financiële kader. Elke actie van dit actieplan stemt overeen met zowel het voorstel voor het programma voor het concurrentievermogen van ondernemingen en voor kmo's als voor het Horizon 2020-programma. De kosten voor de agentschappen en het European Enterprise Network zullen worden gedekt door financiering waarin reeds voorzien is in de officiële programmering van de Commissie.

⁹ d.w.z. voor elke euro die middels het CIP wordt geïnvesteerd, krijgt de begunstigde uiteindelijk 30 euro.

Om kredietfinanciering toegankelijker te maken, is ten slotte onder het zevende kaderprogramma voor onderzoek van de EU (KP7) een specifiek instrument voor risicodeling (RSI), de financieringsfaciliteit met risicodeling, ontwikkeld, die in 2012 ingaat. Het RSI zal gedeeltelijke garanties aan financiële tussenpersonen middels een risicodelingsmechanisme verstrekken om zo hun financiële risico's te verminderen en hen aan te moedigen kredieten te verschaffen tussen 25 000 euro en 7,5 miljoen euro aan kmo's die activiteiten op het gebied van onderzoek, ontwikkeling of innovatie uitoefenen.

3. REGELGEVINGSMAATREGELEN

3.1. Verbetering van het regelgevingskader voor durfkapitaal

3.1.1. Een nieuwe wetgeving voor durfkapitaal

Durfkapitaalfondsen zijn ondernemingen die vooral aandelenfinanciering verschaffen aan meestal zeer kleine bedrijven die zich in de beginfasen van hun ondernemingsactiviteiten bevinden. Durfkapitaalfinanciering heeft in de EU een hoog, maar weinig gebruikt potentieel voor de ontwikkeling van kmo's. Ondanks het feit dat de sector van het vermogensbeheer in de EU zeer groot is, bevat de huidige EU-wetgeving geen specifieke bepalingen om aandelenfondsen naar kmo's te leiden. Beheerders van durfkapitaalfondsen kunnen zelden profiteren van het paspoort dat in de richtlijn inzake beheerders van alternatieve beleggingsfondsen (AIFM) werd ingevoerd, omdat de meeste portefeuilles van durfkapitaalfondsen in de EU de drempel van het paspoort van 500 miljoen euro niet bereiken.

De Commissie¹⁰ stelt daarom een nieuwe regeling voor Europees durfkapitaal voor die EU-durfkapitaalfondsen de mogelijkheid zal bieden in de hele interne markt hun fondsen te verkopen en kapitaal op een pan-Europese basis op te halen. De nieuwe regeling zal de versnippering van de durfkapitaalmarkten over de verschillende lidstaten verminderen, die grensoverschrijdende operaties verhindert en het aanbod van durfkapitaal beperkt.

Het nieuwe kader zal eenvoudig en efficiënt zijn met één enkele registratie in de lidstaat van herkomst, vereenvoudigde rapportageverplichtingen en aangepaste organisatie- en bedrijfsvoeringsregels.

Eenmaal ingevoerd, zou dit kader de schaal van de durfkapitaalmarkt moeten vergroten en leiden tot: (i) grotere, efficiëntere durfkapitaalfondsen, met meer mogelijkheden om te specialiseren per soort beleggingen; (ii) grotere concurrentie tussen fondsen en betere diversificatie van hun beleggingen; en (iii) meer grensoverschrijdende financieringsmogelijkheden voor kmo's.

Samen met dit actieplan stelt de Commissie een nieuw EU-durfkapitaalkader voor dat een echte interne markt voor durfkapitaalfondsen creëert. De Commissie nodigt het Parlement en de Raad uit om dit wetgevende voorstel aan te nemen tegen juni 2012.

¹⁰ Het voorstel van de Commissie van 2007 met betrekking tot de wederzijdse erkenning van durfkapitaalfondsen heeft, hoewel het de steun kreeg van de lidstaten in 2008, de versnippering van de reglementering tussen de verschillende landen niet verminderd.

3.1.2. *Regelgevingskader voor belegging in durfkapitaal*

Institutionele beleggers, vooral verzekeringsmaatschappijen, maar ook in zekere mate banken, zijn potentiële beleggers in durfkapitaalfondsen. In sommige lidstaten zijn het nu al belangrijke beleggers.

Men vreest dat de nieuwe prudentiële kaders voor verzekeringen (Solvabiliteit II¹¹) en banken (kapitaalvereistenrichtlijn en -verordening¹²) de beleggingen in durfkapitaalfondsen zullen ontmoedigen, die bij de berekeningen voor prudentiële vereisten (samen met grondstoffen en hedgefondsen) als niet-beursgenoteerde beleggingen of activa met hoog risico worden behandeld¹³.

Deze behandeling komt tegemoet aan prudentiële bezorgdheden. Een goed aangepast wettelijk kader voor durfkapitaal, waarbij vooral de voordelen van diversifiëring worden erkend, zou echter beleggingen in durfkapitaal voor een bepaald bedrag mogelijk maken op een wijze die geen prudentiële bezorgdheden doet ontstaan.

In 2012 zal de Commissie als onderdeel van een bredere reflectie over beleggen op lange termijn, op basis van technisch werk dat gezamenlijk moet worden geleverd door de Europese Bankautoriteit en de Europese Autoriteit voor Verzekeringen en Bedrijfspensioenen, een studie uitvoeren over de verhouding tussen prudentiële regelgeving en durfkapitaalbeleggingen door banken en verzekeringsmaatschappijen.

3.1.3. *Belastinghervormingen ten voordele van kmo's*

De Commissie werkte met nationale en sectorale deskundigen samen aan manieren om de wettelijke en fiscale hinderpalen voor grensoverschrijdende durfkapitaalbeleggingen weg te werken. Een groep belastingdeskundigen¹⁴ heeft de belangrijkste fiscale problemen voor grensoverschrijdende durfkapitaalbeleggingen blootgelegd, die wegens het gebrek aan samenhang tussen de 27 belastingssystemen in de EU tot dubbele belasting, onzekerheden betreffende fiscale behandeling en administratieve hinderpalen kunnen leiden¹⁵. Hoewel bilaterale dubbelebelastingverdragen tussen lidstaten deze problemen normaal zouden moeten voorkomen, zullen ze niet altijd een oplossing bieden voor de ingewikkelde commerciële structuren die bij durfkapitaalbeleggingen worden gebruikt.

¹¹ Richtlijn 2009/138/EG van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2009 betreffende de toegang tot en uitoefening van het verzekerings- en het herverzekeringsbedrijf (Solvabiliteit II).

¹² Op 20 juli 2011 nam de Commissie een pakket wetgevende maatregelen aan om de regulering van de banksector te versterken. Het voorstel vervangt de huidige kapitaalvereistenrichtlijnen (2006/48 en 2006/49) door een richtlijn en een verordening en vormt nog een grote stap in de richting van een gezonder en veiliger financieel systeem. De richtlijn regelt de toegang tot depositoactiviteiten terwijl de verordening de prudentiële vereisten bepaalt die instellingen moeten naleven. Zie COM(2011) 453 definitief, COM(2011) 452 definitief, voorgesteld door de Commissie op 20 juli 2011 en nu in onderhandeling in de Raad en het Parlement.

¹³ Zie bijvoorbeeld artikel 123 in de voorgestelde Verordening betreffende prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en beleggingsondernemingen, COM(2011) 452 definitief van 20.7.2011.

¹⁴ http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/taxation/company_tax/initiatives_small_business/venture_capital/tax_obstacles_venture_capital_en.pdf

¹⁵ De uiteenlopende definities met betrekking tot een vaste inrichting verplichten het durfkapitaalfonds er vaak toe dochtermaatschappijen op te richten en hogere administratieve en fiscale lasten te dragen.

De Europese regeling voor durfkapitaal zal hinderpalen voor grensoverschrijdende fondsenwerving wegnemen, maar zal op zich geen oplossing bieden voor de fiscale problemen van fondsen die grensoverschrijdend beleggen. Eén gemeenschappelijke definitie van het begrip ‘durfkapitaalfonds’ zou een goed uitgangspunt zijn om de oplossingen van de lidstaten voor fiscale problemen die de grensoverschrijdende beleggingen van dergelijke fondsen zouden kunnen belemmeren, verder te onderzoeken.

In 2012 zal de Commissie zijn onderzoek van de fiscale hinderpalen voor grensoverschrijdende durfkapitaalbelegging beëindigen. Ze heeft de bedoeling in 2013 oplossingen voor te stellen waarbij de hinderpalen worden opgeheven, maar tegelijkertijd belastingontwijking en –ontduiking worden voorkomen.

3.2. Regels voor staatssteun die betrekking hebben op de toegang van kmo's tot financiering

Het staatssteunbeleid kan de toegang van kmo's tot financiering op verschillende wijzen ondersteunen door steun aan banken voor financiële stabiliteit toe te laten en lidstaten te leren hoe ze steunregelingen kunnen uitwerken die de Europa 2020-doelstelling (O&O en innovatie, regionale en sociale cohesie enz.) bevorderen en rekening houden met de specifieke noden van kmo's.

De richtsnoeren inzake durfkapitaalinvesteringen¹⁶ maken het mogelijk ondersteuning te verlenen voor financiering van kmo's in de aanloopfase, particulier kapitaal te mobiliseren en marktfalen terug te dringen. De Commissie heeft erkend dat het aandelenkapitaalttekort is vergroot en heeft de drempel voor beleggingen in aandelen in een startende onderneming van 1,5 miljoen euro tot 2,5 miljoen euro verhoogd. De regels voor staatssteun laten in specifieke omstandigheden zelfs tussenkomst toe boven die drempel.

Tegen 2013 zal de Commissie de algemene groepsvrijstellingsverordening en een aantal staatssteunrichtsnoeren, met inbegrip van die inzake durfkapitaalinvesteringen, herzien om de Europa 2020-doelstellingen te halen en te voldoen aan de kmo-noden.

3.3. De toegang van kmo's tot kapitaalmarkten verbeteren

Om de toegang van kmo's¹⁷ tot de kapitaalmarkten te verbeteren, stelt de Commissie een aantal wijzigingen in de regelgeving voor om de zichtbaarheid van de kmo-markten te verbeteren en waar mogelijk ten behoeve van kmo's de kosten te verminderen en de regelgeving te vereenvoudigen en toch in voldoende beleggersbescherming te voorzien.

3.3.1. Zichtbaardere kmo-markten

De Commissie wil de ontwikkeling van homogene kmo-markten die aantrekkelijk zijn voor investeerders, vergemakkelijken. In het voorstel voor de richtlijn

¹⁶ Communautaire richtsnoeren inzake staatssteun ter bevordering van durfkapitaalinvesteringen in kleine en middelgrote ondernemingen, PB C 194 van 18.8.2006, blz. 2–21.

¹⁷ In de context van financiële markten omvatten kmo's ook bedrijven met een beperkte beurswaarde (lager dan 100 miljoen euro).

betreffende markten voor financiële instrumenten (MIFID)¹⁸ heeft ze voorgesteld om het keurmerk kmo-groeimarkt toe te kennen aan multilaterale handelsfaciliteiten (MTF's) met een gemeenschappelijke reeks kenmerken. Het doel is een juist evenwicht te vinden tussen evenredige vereisten voor kmo's en een hoge mate van beleggersbescherming¹⁹.

Dankzij dat keurmerk zouden die markten zichtbaarder moeten worden, zodat ze beleggers aantrekken en een liquider worden. Het keurmerk zou vrijwillig zijn en gebaseerd op vereisten die door de Commissie moeten worden aangenomen op basis van een voorstel door de Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA). Het keurmerk zou door de nationale bevoegde autoriteiten worden toegekend. Op zijn beurt zal het keurmerk de markten in de gelegenheid stellen om meer gestandaardiseerde hulpmiddelen te ontwikkelen (indexen, gespecialiseerde fondsen die in die markten beleggen), netwerken tot stand te brengen tussen MTF's en beste praktijken te volgen.

In oktober 2011 is in de EU-wetgeving inzake kapitaalmarkten (MIFID) een kmo-groeimarktkeurmerk voorgesteld. De Commissie nodigt het Parlement en de Raad uit om dit wetgevende voorstel zo snel mogelijk aan te nemen.

3.3.2. *Zichtbaardere beursgenoteerde kmo's*

Het voorstel voor een wijziging van de transparantierichtlijn²⁰ wil de toegang tot gereguleerde informatie in Europa verbeteren. Op dit ogenblik is de toegang tot financiële informatie over beursgenoteerde bedrijven nodeloos ingewikkeld: geïnteresseerde partijen moeten 27 verschillende nationale databanken raadplegen om die informatie te vinden.

Vergelijkbare informatie van topkwaliteit die ruim beschikbaar is vanuit één centraal toegangspunt op EU-niveau, zou een ruimer gebruik van informatie over beursgenoteerde bedrijven door beleggers vergemakkelijken. Eén centraal toegangspunt zou voor nieuwe leveranciers van commerciële informatie die op de markt zouden willen komen de drempels en toegangskosten kunnen verlagen om in de leemte met betrekking tot het aanbieden van informatie over kleinere bedrijven te voorzien. Eveneens kunnen kleinere uitgevende instellingen zelf ook worden aangemoedigd om te investeren in het verstrekken van betere informatie en documentformaten die gericht zijn op grensoverschrijdende beleggers.

De Commissie zal met hulp van de ESMA het bestaande opslagsysteem versterken en één toegangspunt voor gereguleerde informatie op EU-niveau ontwikkelen. De Commissie zal de toegang tot informatie van topkwaliteit over

¹⁸ Richtlijn betreffende markten voor financiële instrumenten en houdende intrekking van Richtlijn 2004/39/EC van het Europees Parlement en de Raad, COM(2011) 656 definitief, aangenomen op 20.10.2011.

¹⁹ Het niveau van beleggersbescherming zal verder worden versterkt door de voorgestelde uitbreiding van het toepassingsgebied van de richtlijn marktmisbruik tot MTF's.

²⁰ Richtlijn tot wijziging van Richtlijn 2004/109/EG betreffende de transparantievereisten die gelden voor informatie over uitgevende instellingen waarvan effecten tot de handel op een gereguleerde markt zijn toegelaten en Richtlijn 2007/14/EG van de Commissie, COM(2011) 683 definitief, aangenomen op 25.10.2011.

beursgenoteerde kmo's vergemakkelijken. De Commissie nodigt het Parlement en de Raad uit om dit wetgevende voorstel aan te nemen tegen eind 2012.

3.3.3. *Vermindering van de verslagleggingsverplichtingen voor beursgenoteerde kmo's*

Om de **regels voor verslaglegging** voor kmo's te vereenvoudigen en hun administratieve lasten verder te verminderen, heeft de Commissie een voorstel voor een richtlijn betreffende de jaarlijkse financiële overzichten, geconsolideerde financiële overzichten en relevante verslagen van bepaalde ondernemingsvormen aangenomen²¹. Zo zouden kmo's tot 1,7 miljard euro per jaar kunnen besparen. Een grotere vergelijkbaarheid van financiële overzichten en een betere focus op essentiële informatie zouden moeten leiden tot betere beleggingsbeslissingen en een betere kapitaalallocatie.

De Commissie stelt ook voor om de **vereisten en kosten voor kleine uitgevende instellingen** te verminderen, in het bijzonder door het afschaffen van de driemaandelijke verslaglegging en een ruimer gebruik van modelformulieren van de ESMA, zodat beleggers de informatie gemakkelijker kunnen vergelijken. De lichtere regeling van de nieuwe transparantierichtlijn zal van toepassing zijn op alle uitgevende instellingen en zal voor kleine uitgevende instellingen een groter effect hebben wat de kostenvermindering betreft. Beleggersbescherming zou worden gewaarborgd door de verplichte openbaarmaking van halfjaarlijkse en jaarlijkse resultaten en door de openbaarmakingen die door de richtlijnen over machtsmisbruik en het beursprospectus worden vereist. Bedrijven zouden uiteraard de vrijheid hebben om meer informatie aan beleggers te blijven verstrekken.

Bij de recente wijziging van de prospectusrichtlijn²² is een **evenredige openbaarmakingsregeling** voor kmo's en bedrijven met beperkte beurswaarde ingevoerd. Deze regeling zou het aantal openbaarmakingen moeten beperken en de administratieve lasten voor kmo's en kleine uitgevende instellingen moeten verminderen, behoudens beleggersbescherming.

In oktober 2011 is een wetgevend voorstel tot wijziging van de jaarrekeningenrichtlijnen ingediend om de verslagleggingsregels voor kmo's te vereenvoudigen en te verbeteren.

Tegelijkertijd heeft de Commissie een voorstel ingediend tot wijziging van de transparantierichtlijn om de wettelijke verplichtingen voor kleine uitgevende instellingen te verminderen.

De Commissie nodigt het Parlement en de Raad uit om deze wetgevende voorstellen aan te nemen tegen eind 2012.

Tegen juli 2012 zullen gedelegeerde handelingen in de context van de prospectusrichtlijn worden voorgesteld, die de inhoud van een evenredige openbaarmakingsregeling voor kmo's en kleine uitgevende instellingen zullen specificeren.

²¹ COM(2011) 684 definitief.

²² Richtlijn 2010/73/EG, PB L 327 van 11.12.2010.

3.4. Beoordeling van het effect van kapitaalvereisten voor banken op kmo's

Het door het Bazels Comité voor banktoezicht ontwikkelde, bestaande kapitaalkader voor banken, omgezet in EU-recht middels twee aanpassingen van de Richtlijn kapitaalvereisten (de RKV III²³ en de voorgestelde RKV IV en VKV), is erop gericht de prudentiële bankregelgeving te versterken. Het vereist kapitaal van betere en hogere kwaliteit en legt daarnaast hogere kapitaallasten voor marktactiviteiten op en versterkt de regels voor het beheer van het liquiditeitsrisico. Dat zal zorgen voor meer financiële stabiliteit, gezondere businessmodellen voor banken en sterkere balansen.

Onder de RKV IV zal de huidige prudentiële behandeling van kmo-leningen blijven vallen onder de bepalingen van Bazel II (een preferentiële risicoweging voor kmo-uitzettingen van 75% volgens de gestandaardiseerde benadering). Voor een nog gunstiger regime voor kmo-uitzettingen zou het internationale Bazelkader moeten worden herzien. Hiertoe zou met name moeten worden aangetoond dat de huidige aanpak te streng is. Daarom is de risicoweging voor kmo-uitzettingen in het voorstel van Commissie het voorwerp van een herzieningsclausule.

De Commissie zal na raadpleging van de Europese Bankautoriteit (EBA) binnen 24 maanden na de inwerkingtreding van de nieuwe verordening verslag uitbrengen over de kredietverstrekking aan kmo's en natuurlijke personen. Zij zal haar verslag samen met alle toepasselijke voorstellen met betrekking tot de herziening van de kmo-risicoweging voorleggen aan het Europees Parlement en de Raad. In dit kader wordt de EBA verzocht om de huidige risicowegingen te analyseren en er verslag over uit te brengen tegen 1 september 2012, waarbij ze, rekening houdend met een scenario van een vermindering met een derde ten opzichte van de huidige situatie, de mogelijkheden voor een vermindering moet testen.

Op basis van het verslag van de EBA en haar aanbevelingen zal de Commissie de gepaste maatregelen in overweging nemen om de kwestie van de kmo-risicoweging in de context van het RKV IV- en VKV-kader aan te pakken.

3.5. Versnelde tenuitvoerlegging van de Richtlijn betalingsachterstanden

Bij handelstransacties tussen ondernemingen of tussen ondernemingen en overheden gebeuren veel betalingen veel later dan overeengekomen. Dat kost Europese ondernemingen veel geld, namelijk ongeveer 1,1 biljoen euro uitgestelde omzet²⁴. Verwacht wordt dat de herziene Richtlijn betalingsachterstanden de cashflow van kmo's zal verbeteren doordat de betalingstermijnen korter worden²⁵. Een en ander zou ertoe kunnen leiden dat er minder nood is aan externe kortetermijnfinanciering.

De Commissie moedigt de lidstaten sterk aan, gelet op de einddatum voor omzetting, namelijk maart 2013, de vervroegde toepassing van de Richtlijn betalingsachterstanden te versnellen

²³ Richtlijn 2010/76/EU, reeds in werking.

²⁴ SEC(2009) 315.

²⁵ Richtlijn 2011/7/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties. Ze moet ten laatste tegen 16 maart 2013 omgezet zijn in nationale wetgeving.

3.6. Een innovatieve regeling voor Europese sociaalondernemerschapsfondsen

Sociale ondernemingen zijn een groeiende sector in de EU. Het zijn ondernemingen met als voornaamste doel niet om winstgevend te zijn voor aandeelhouders of andere belanghebbenden, maar om sociale impact te hebben.

Omdat deze sociaal innovatief zijn en het dikwijls om nieuwe ondernemingen gaat, bestaat deze sector vooral uit kmo's, die dezelfde problemen van toegang tot financiering hebben als alle kleine ondernemingen.

De Commissie stelt een nieuwe regeling voor Europese sociaalondernemerschapsfondsen voor waardoor EU-fondsen zich in het betrokken gebied zullen kunnen specialiseren en in de EU onder een specifiek en onderscheidend keurmerk zullen worden verkocht. De Commissie nodigt het EP en de Raad uit om deze nieuwe regeling aan te nemen tegen eind 2012.

4. FINANCIËLE MAATREGELEN VAN DE EU VOOR KMO'S

De Commissie heeft een aantal nieuwe financiële instrumenten voorgesteld om kmo's ook in de toekomst (2014-2020) gemakkelijker toegang te geven tot financiering. Het is belangrijk te zorgen voor meer samenhang tussen de verschillende financieringsregelingen van de EU en deze eenvoudiger te maken.

De Commissie heeft de principes van schuld- en aandelenplatformen ingevoerd, die de gemeenschappelijke technieken van de instrumenten zullen standaardiseren, de relaties met financieringspartners zullen stroomlijnen en administratieve doelmatigheid zullen aanmoedigen²⁶. Onder het cohesiebeleid 2014-2020 zal het toepassingsgebied van de financiële instrumenten worden verruimd door de uitvoeringskaders flexibeler en doeltreffender te maken.

4.1. Maatregelen om de kredietverstrekking aan kmo's te verbeteren

De Commissie heeft een EU-schuldfinancieringsinstrument voor groei en onderzoek en innovatie van ondernemingen voorgesteld waarbij in garanties en andere vormen van risicodeling is voorzien ter bevordering van kredietverstrekking aan kmo's, waaronder onderzoeks- en innovatiegerichte kmo's.

Het financiële instrument zal, in overeenstemming met de Mededeling van de Commissie over een "*kader voor de volgende generatie innovatieve financiële instrumenten - de EU-platforms voor eigen en vreemd vermogen*", bestaan in een geïntegreerde structuur, die verschillende faciliteiten bevat met specifieke beleidsdoelstellingen²⁷. Het zal worden gefinancierd door het programma voor het concurrentievermogen van ondernemingen en voor kleine en middelgrote ondernemingen (2014 - 2020)²⁸ (COSME), het Horizon 2020-programma²⁹ en het programma creatief Europa.

²⁶ COM(2011) 662.

²⁷ COM(2011) 662.

²⁸ COM(2011) 834/2.

²⁹ COM(2011) 808 definitief.

Met behulp van COSME³⁰ zal de Commissie ondernemingen en in het bijzonder kmo's een leninggarantiefaciliteit aanbieden met garanties voor:

(i) schuldfinanciering middels leningen, achtergestelde en participatieleningen of leasing, teneinde specifieke moeilijkheden te verminderen waarmee kmo's worden geconfronteerd om voor hun groei toegang te krijgen tot financiering;

(ii) securitisatie van kmo-schuldfinancieringsportefeuilles om bijkomende schuldfinanciering voor kmo's te mobiliseren.

De leninggarantiefaciliteit zal, behalve voor leningen in de gesecuritiseerde portefeuille, leningen dekken tot maximaal 150 000 euro, met een minimumlooptijd van 12 maanden.

Verder zal de Commissie door middel van het Horizon 2020-programma³¹ voorzien in een schuldfaciliteit met een kmo-loket om onderzoek- en innovatie (O&I)-gerichte kmo's te ondersteunen. Het kmo-loket zal bestemd zijn voor O&I-gerichte kmo's met leningen die de financiering van kmo's door middel van de leninggarantiefaciliteit onder het COSME-programma aanvullen.

Daarnaast stelt de Commissie eveneens voor om een garantiefaciliteit te ontwikkelen die in het bijzonder op kmo's uit de culturele en creatieve sectoren gericht is. De faciliteit zal eveneens onder het EU-schuldfinancieringsinstrument worden verwezenlijkt.

Ten slotte stelt de Commissie onder het EU-programma voor sociale verandering en innovatie financiële ondersteuning van microfinanciering voor micro-ondernemingen en financiering voor sociale ondernemingen voor.

De Commissie en belanghebbenden zullen workshops organiseren met de lidstaten die op dat ogenblik nog steeds een achterstand hebben inzake het gebruik van EU-financieringsinstrumenten, om institutionele opbouw te vergemakkelijken en het gebruik van EU-garanties en durfkapitaal te bevorderen.

De Commissie zal het aanbod van leningen aan micro-ondernemingen blijven vergroten en de goedkeuring van de European Code of Good Conduct for Microcredit Provision steunen.

---

³⁰ Het indicatieve budget voor schuld- en aandelenfaciliteiten onder COSME is 1,4 miljard euro.

³¹ Het indicatieve budget voor schuld- en aandelenfaciliteiten onder Horizon 2020 is 3,8 miljard euro.

De Commissie heeft het volgende voorgesteld:

1. Een sterker en uitgebreider EU-schuldfinancieringsinstrument om kredietverstrekking aan kmo's, waaronder O&I-gerichte kmo's, te verbeteren. Het instrument omvat een leninggarantiefaciliteit onder het COSME-programma (2014-2020) en een kmo-loket onder de schuldfaciliteit van Horizon 2020.

Het EU-schuldfinancieringsinstrument zal, om voor de kmo's in de Europese culturele en creatieve sectoren de toegang tot financiering te verbeteren, ook een faciliteit voor de culturele en creatieve sectoren omvatten die wordt gefinancierd onder het programma Creatief Europa (2014-2020).

2. Onder het EU-programma voor sociale verandering en innovatie (2014-2020), een specifieke lijn microfinanciering en sociaal ondernemerschap, die in het bijzonder microfinanciering voor micro-ondernemingen, het opbouwen van institutionele capaciteit voor aanbieders van microkredieten en financiering voor de ontwikkeling van sociale ondernemingen zal ondersteunen.

De Europese Investeringsbank zal, afhankelijk van marktvoorwaarden en overeenkomstig haar financieringscapaciteit, haar kmo-kredietverstrekkingen ongeveer op het niveau van 2011 aanhouden. De EIB zal steun blijven geven om de leenvoorwaarden te verbeteren, de flexibiliteit te verhogen en te zorgen voor een snelle allocatie. EIB en EIF zullen, deels in samenwerking met de Commissie, synergieën blijven ontwikkelen middels risicodelingsoperaties, onder meer voor de securitisatie van kmo-schuldportefeuilles.

4.2. Maatregelen om de toegang tot durfkapitaal en andere risicofinanciering te verbeteren

De Commissie heeft een EU-aandelenfinancieringsinstrument voor groei en onderzoek en innovatie van EU-ondernemingen voorgesteld dat durfkapitaalfinanciering en mezzaninefinanciering zal verstrekken aan ondernemingen vanaf de aanloopfase (met inbegrip van de zaai fase) tot de groeifase.

Het financiële instrument zal, in overeenstemming met het kader voor de volgende generatie innovatieve financiële instrumenten, bestaan in een geïntegreerde structuur die verschillende faciliteiten omvat met specifieke beleidsdoelstellingen. Het zal worden gefinancierd door het programma voor het concurrentievermogen van ondernemingen en kmo's (COSME) en door Horizon 2020.

COSME zal een aandelenfaciliteit omvatten waar ondernemingen in hun expansie- en groeifases een beroep op kunnen doen. De faciliteit zal, in combinatie met het Horizon 2020-programma, ook investeringen in de aanloopfase kunnen doen.

Het Horizon 2020-programma zal een aandelenfaciliteit omvatten die gericht is op ondernemingen in hun aanloopfase. De faciliteit zal, in combinatie met het COSME-programma, ook investeringen in een expansie- en groeifase kunnen doen.

De EIB-groep zal de groei van kmo's door middel van zijn grote reeks aandelenproducten en in het bijzonder het verruimde EIB-durfskapitaalmandaat blijven ondersteunen. Tussen de EIB-groep en de Europese Commissie zal, onder meer bij risicodelingsovereenkomsten, verdere samenwerking worden uitgebouwd om bijkomende publieke en private middelen gemakkelijker te mobiliseren.

De Commissie heeft het volgende voorgesteld:

1. Een sterker en uitgebreider aandelenfinancieringsinstrument om de toegang van kmo's tot durfskapitaal en andere risicofinanciering te verbeteren vanaf de aanloopfase (met inbegrip van de zaaifase) tot de groeifase. Het aandelenfinancieringsinstrument zal worden gefinancierd door het programma voor het concurrentievermogen van ondernemingen en kmo's (COSME) en door Horizon 2020.

2. De invoering van paraplufondsen binnen het EU-aandelenfinancieringsinstrument om durfskapitaalfondsen die met name gericht zijn op investeringen in meer dan één lidstaat te voorzien van kapitaal. Nationale publieke financiële instellingen en private beleggers zullen worden uitgenodigd om deel te nemen aan het fonds.

De EIB-groep zal de groei van kmo's blijven ondersteunen met behulp van zijn grote reeks aandelenproducten en in het bijzonder het verruimde EIB-durfskapitaalmandaat. Tussen de EIB-groep en de Europese Commissie zal, onder meer middels risicodelingsovereenkomsten, verdere samenwerking worden uitgebouwd om gemakkelijker bijkomende publieke en private middelen te mobiliseren.

5. ANDERE MAATREGELEN OM HET KMO-KLIMAAT TE VERBETEREN

5.1.1. Betere informatieverstrekking aan kmo's

Kmo's zouden veel voordeel halen uit een vlottere toegang tot informatie op lokaal en regionaal niveau. De overheden van de lidstaten worden aangemoedigd om kmo's vlotter toegang te geven tot verschillende nationale en regionale financieringsbronnen en in die context de mogelijkheid te onderzoeken om één nationale onlinedatabank van financieringsbronnen te ontwikkelen op basis van goede praktijken.

De Europese Commissie en de EIB-groep zullen in samenwerking met financiële tussenpersonen de toegang van kmo's tot informatie over de verschillende EU-financieringsinstrumenten en de kmo-leenfaciliteit uitbreiden. De informatie aan tussenpersonen met inbegrip van kleine banken zal eveneens worden verbeterd. Er zullen inspanningen worden geleverd om de administratieve verplichtingen te vereenvoudigen en het aantal talen te vergroten.

Banken en andere financiële instellingen worden aangemoedigd om klanten informatie over alternatieve financiële instrumenten te verstrekken en actief netwerken van mentors, raadgevers en business angels te ondersteunen.

De Commissie zal:

1. De financieeladviescapaciteit van het Enterprise Europe Network versterken om kmo's betere informatie over de verschillende financieringsbronnen te verstrekken door de bestaande nationale informatiestructuren aan te vullen.

2. Ervoor zorgen dat alle informatie over EU-financiering samengebracht en beschikbaar gemaakt wordt via één meertalig onlineportaal dat de verschillende EU-financieringsbronnen voor kmo's omvat.

Banken en andere financiële tussenpersonen hebben verklaard dat ze bij hun leden acties om de informatieverstrekking over EU-financieringsinstrumenten en overheidssubsidies aan kmo's te verbeteren, zullen ondersteunen.

5.1.2. De monitoring van de kmo-kredietverstrekkingmarkt verbeteren

Op dit ogenblik worden geen nauwkeurige statistieken bijgehouden over leningen aan kmo's. Volgens beschikbare benaderingen zoals het aantal leningen onder de 1 miljoen euro of onder de 250 000 euro bedraagt het kmo-aandeel in volledig nieuwe leningen in het eurogebied gemiddeld 20%³².

Het verbeteren van de monitoring van de kmo-kredietverstrekkingmarkt zou een betere en meer bewijsgebaseerde beleidsvorming mogelijk maken. Dit zou ook nuttig zijn voor een beoordeling van het effect van maatregelen ter ondersteuning van kmo-financiering en van de nieuwe kapitaalvereisten voor kredietinstellingen.

De Commissie zal samenwerken met bankfederaties en zal het advies van andere betrokken instellingen (ECB, EBA) inwinnen om het analytische kader voor kredietverstrekking aan kmo's te versterken en zo te streven naar een betere vergelijking en een meer samenhangende methodologie.

5.1.3. Bevorderen van kwalitatieve ratings

Kwalitatieve prestatie-indicatoren - het trackrecord van de ondernemer, de concurrentiepositie van het bedrijf op de markt of andere immateriële activa - zijn essentieel om de standaardwaardering van kmo's aan te vullen.

Het indienen van kwalitatieve vragenlijsten is al een gangbare praktijk bij Europese banken. Het proces om die informatie in statistische modellen te gieten is echter niet direct en bij de meeste modellen doet zich het probleem voor dat informatie verloren gaat wanneer kwalitatieve data in kwantitatieve modellen worden omgezet.

Verder zijn er al bepalingen van kracht die kmo's toelaten van de banken te vereisen om op de hoogte gebracht te worden van hun rating en scores³³. Het zou belangrijk zijn om deze bepalingen volledig in de praktijk te brengen.

De Commissie zal de uitwisseling van goede praktijken bevorderen en moedigt de banksector en kmo-federaties aan om het gebruik van kwalitatieve ratings te

³² MFI-rentestatistieken van de ECB, volumes nieuwe leningen aan NFV's binnen het eurogebied, gemiddelde voor augustus 2010 – juli 2011.

³³ Artikel 145, lid 4, van de Richtlijn kapitaalvereisten en artikel 418, lid 4, van de voorgestelde verordening kapitaalvereisten.

bevorderen als hulpmiddel om de kwantitatieve standaardbeoordeling van de kredietwaardigheid van kmo's aan te vullen.

5.1.4. De activiteiten van “business angels” en grensoverschrijdende investeringen stimuleren

Business angels brengen ervaring op het gebied van financiering en management mee. Daardoor hebben startende ondernemingen meer overlevingskansen. Ze vormen in pas opgerichte ondernemingen vaak de grootste bron van externe financiering, na familie en vrienden. Omdat hun activiteiten informeel zijn, zijn ze moeilijk meetbaar.

De Commissie zal de Europese business-angelmarkt en andere geïnformeerde markten bestuderen en ideeën onderzoeken om deze te stimuleren door investerings- en investeringsbereidheidsprogramma's te ondersteunen, potentiële investeerdersgroepen aan te moedigen om business angel te worden en de capaciteit van de business-angelnetwerkmanagers op te bouwen.

In 2011 verhoogde de EIB-groep haar durfkapitaalmandaat tot 5 miljard euro en verruimde ze haar werkingsgebied tot co-investering met business angels.

De Commissie zal:

- 1. Binnen de mogelijkheden in het kader van de structuurfondsen, in samenwerking met het EIF en de lidstaten, co-investeringen met business angels in verschillende vormen verder aanmoedigen.**
- 2. In 2012 maatregelen in overweging nemen om het grensoverschrijdend uitzoeken van de juiste investeerders, in het bijzonder business angels, voor de juiste ondernemingen verder te ontwikkelen op basis van voorstellen van een deskundigengroep.**
- 3. binnen het Enterprise Europe Network aanbod van en vraag naar durfkapitaal beter op elkaar afstemmen.**

5.1.5. De informatieverstrekking over de toegang van kmo's tot de kapitaalmarkten bevorderen

Er zijn substantiële maatregelen vereist om een gunstig klimaat te scheppen voor kmo's die op zoek zijn naar groeikapitaal, te focussen op manieren om een grotere groep investeerders aan te trekken en de kapitaalkosten van kmo's te helpen verminderen. Men zou aan middelgrote ondernemingen meer informatie moeten verstrekken over de voordelen en kosten die verbonden zijn aan een beursnotering. De Commissie zal ook nadenken over hoe ze de toegang tot kmo-obligatiemarkten en effectisering kan bevorderen. De Commissie zal samen met de belanghebbenden in het SME Finance Forum aan informatiecampagnes blijven³⁴ meewerken en een Europese informatiegids voorbereiden voor bedrijven die naar de beurs willen. De Commissie zal ook bevorderingsactiviteiten opzetten zoals een prijs voor de kmo-beursnotering van het jaar.

³⁴ In 2008/10 werden in alle EU-hoofdsteden “EU Finance Days for SMEs” georganiseerd over financiering voor kmo's.

Belanghebbenden en effectenbeurzen in het bijzonder worden aangemoedigd meer informatie te verstrekken aan kmo's over de voordelen van een marktnotering en over de wijze waarop ze naar de beurs kunnen gaan.

De Commissie zal de oprichting van een onafhankelijk instituut steunen om analyses en onderzoek met betrekking tot beursgenoteerde middelgrote ondernemingen te stimuleren en zo de belangstelling van investeerders in dat segment te verhogen.

5.1.6. *Beleidscoördinatie en -uitvoering*

De Commissie zal binnen het SME Finance Forum blijven meewerken aan het verkennen van nieuwe strategieën voor een gemakkelijkere toegang tot financiering voor kmo's. Van elkaars beleid leren is essentieel om de prestaties van het Europese financiële systeem te verbeteren. Verschillende lidstaten hebben reeds met bedrijfsorganisaties, banken en andere financiële instellingen nationale financiële fora voor kmo's opgericht om praktische oplossingen aan te reiken voor een betere toegang tot financiering.

Nationale ervaringen zijn in het bijzonder relevant voor kredietverstrekkingpraktijken en –processen. In verscheidene lidstaten is een aantal acties ondernomen voor meer transparantie met betrekking tot het kredietverstrekkingproces, waaronder feedback aan kmo's wanneer leningsaanvragen worden geweigerd.

In sommige lidstaten werden nationale kredietverstrekkinggedragscodes ingevoerd of kredietbemiddelaars aangesteld om het probleem van informatieassymetrie in het risicobeoordelingsproces van kmo's aan te pakken en het kredietverstrekkingproces te verbeteren. In sommige lidstaten is de Richtlijn consumentenkrediet tot kleine ondernemingen uitgebreid. Hoewel deze verschillende modellen de weerspiegeling kunnen zijn van uiteenlopende nationale omstandigheden, kan hun werking in het algemeen verbeterd worden.

De Commissie stimuleert:

Lidstaten en belanghebbende verenigingen om nationale financiële fora voor kmo's op te richten teneinde oplossingen aan te reiken voor een betere toegang tot financiering.

Banken, andere financiële instellingen en kmo-federaties om nationale gedragscodes en richtlijnen uit te werken voor meer transparantie in het kredietverstrekkingproces en indien nodig kredietbemiddelingstaken te ondersteunen.

In 2012 wil de Commissie de huidige kredietverstrekkingpraktijken, met inbegrip van de transparantiemechanismen, evalueren.

Op basis van het resultaat van die evaluatie is het mogelijk dat de Commissie regelgevend zal optreden om verantwoordelijke en transparante kredietverstrekking aan kmo's aan te moedigen.

6. CONCLUSIE

Kmo's zullen enkel een bron van groei en banen in Europa vormen als ze betere toegang krijgen tot financiering. Op korte termijn betekent dit dat de financiële markten moeten worden gestabiliseerd en de banken moeten worden versterkt. Tegelijkertijd moet ervoor worden gezorgd dat kmo's op kredieten kunnen blijven rekenen.

Op middellange termijn wil de Commissie het regelgevend kader voor kmo's verbeteren, door een interne markt voor durfkapitaal te bevorderen, de kapitaalmarkten te verbeteren en de kosten en lasten voor kmo's te verminderen. De Commissie wil de garanties en durfkapitaalfaciliteiten versterken door de inspanningen van de EIB en de lidstaten aan te vullen. Ten slotte wil de Commissie de informatieverstrekking voor kmo's, aan kmo's en over kmo's stimuleren om de toegang tot financiële instrumenten te verbeteren, het gebrek aan informatie waarmee kmo's te maken krijgen wanneer ze op zoek zijn naar financiering, te verminderen en de toegang van kmo's tot kapitaalmarkten te vergemakkelijken.

De EU en de lidstaten moeten samenwerken om de toegang van de kmo's tot financiering te verbeteren. De Commissie neemt deel middels acties die in dit actieplan zijn opgenomen en zal samenwerken met de lidstaten, de financiële sector en kmo-federaties om ervoor te zorgen dat de acties vruchten afwerpen en bijdragen tot economisch herstel.